

Beslutningsforslag nr. B 10. Fremsat den 26. oktober 1989 af Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Knud Lind (FP) og Ernst B. Schmidt (FP)

Forslag til folketingsbeslutning om stop af Skjern Å-projektet

Folketinget opfordrer miljøministeren til at trække aktstykke nr. 8 i folketingsåret 1989-90 tilbage fra Finansudvalget.

I aktstykket søger miljøministeren om penge til at genskabe Skjern Å-systemets bøjninger. Det forventes, at projektets fase I vil koste 38 mio. kr., og fase II vil koste 77 mio. kr.

Bemærkninger til forslaget

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at der siden vedtagelsen af beslutningsforslag nr. B 79 af 13. januar 1987 om genskabelse af Skjern Å-systemets selvrensende effekt, er kommet så mange nye oplysninger frem, at projektet må stoppes. Se Folketingstidende 1986-87, 1. samling, forhandlingerne sp. 4995, 7023, 11177, tillæg A sp. 2783, tillæg B sp. 1557 og tillæg C sp. 505.

Beslutningsforslaget blev den 5. maj 1987 vedtaget med næsten alle stemmer for, idet kun Fremskridtspartiet og Arne Bjerregaard (UP) stemte imod.

Mange beregninger og rapporter har sat spørgsmålstegn ved, hvorvidt det påtænkte projekt overhovedet vil få den ønskede effekt. De mest optimistiske skøn forudsiger en miljøforbedring på bare nogle få procent.

Dette skal sammenholdes med de betragtelige gener, projektet vil få for de landmænd og lodsejere, hvis jorder støder op til området.

Et af de vigtigste argumenter for at gennemføre beslutningsforslaget i 1987 var de fortsatte udvaskninger af okker. Meget tyder imidlertid på, at denne udvaskning nu er aftagende, og at der vil være risiko for,

at entreprenøraktiviteterne langs åen blot vil betyde fornyet okkerudvaskning fra de jorder, der berøres af projektet.

Ud over denne forventede stigning i okkerudvaskningen vil hele projektet betyde så store biologiske omvæltninger i å-systemet, at der vil gå mange år, før naturen igen er faldet til ro, en ro, som først nu er genoprettet efter det store udretningsprojekt af å-systemet i 1960'erne.

Fremskridtspartiet mener derfor ikke, at det er forsvareligt at bruge over 100 mio. kr. på et så usikkert projekt.

Fremskridtspartiet vil anbefale, at alle Folketingets partier endnu en gang overvejer denne sag særdeles grundigt. Vi er sikre på, at disse overvejelser, hvis de tager hensyn til oplysninger, der er fremkommet de senere år, vil resultere i, at miljøministeren bliver bedt om at trække aktstykke nr. 8, folketingsåret 1989-90, tilbage, og at ministeren derefter nøje overvejer, om der overhovedet skal gennemføres noget Skjern Å-projekt.

Som bilag er optrykt aktstykke nr. 8.

8

Miljøministeriet. København, den 3. oktober 1989.

- a. Miljøministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til under henvisning til Folketingets beslutning om genskabelse af Skjern Å-systemets selvrensende effekt af igangsætte første fase af et større naturgenopretningsprojekt i Skjern Å-dalen inden for en samlet beløbsramme på 38 mio. kr. i perioden 1989–1993.

Udgifterne i 1989 – 3 mio. kr. – vil blive finansieret af de midler, der i 1989 er afsat under § 27.35.01.39.03 Skov- og Naturstyrelsen. Reserver til lovgivning om grøn strategi m.v.

De resterende udgifter vil blive søgt optaget på de løbende bevillingslove.

- b. Realiseringen af et projekt til genskabelse af Skjern Å-systemet indgår som et centralt element i den del af regeringens miljøinvesteringsplan 1989–1994, der vedrører naturområdet.

Miljøministeren har i forbindelse med afgivelse af en redegørelse til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (vedlagt bilag) besluttet, at der i samarbejde med de lokale myndigheder, organisationer og de berørte lodsejere skal søges gennemført et Skjern Å-projekt mellem Borris og Ringkøbing Fjord med udgangspunkt i indstillingen fra den særlige Skjern Å-arbejdsgruppe, som har været nedsat.

Det er hensigten at genskabe dele af å-løbets oprindeligt slyngede forløb samt vådområder og enge til fordel for naturværdier og friluftsanser. Genskabelse af det oprindelige å-løb vil endvidere øge åens selvrensning og tilbageholdelsen af okker samtidig med, at der i områderne vil aflejres hovedparten af de sedimenter, som i dag ledes ud i Ringkøbing Fjord.

Realiseringen af hele Skjern Å-projektet forventes at skulle strække sig over 10–15 år. Det er fundet hensigtsmæssigt at begynde med jordopkøb og jordfordeling og først herefter træffe beslutning om den endelige og mere præcise udformning af Skjern Å-projektet. Projektet er derfor opdelt i 2 faser.

1. fase, som forventes afsluttet inden 1. januar 1993, omfatter følgende:

- Jordopkøb og jordfordeling i og i tilknytning til et område mellem Borris og Ringkøbing Fjord med udgangspunkt i Skjern Å-arbejdsgruppens indstilling. Arbejdet vil blive udført af Skov- og Naturstyrelsen i samarbejde med Miljøstyrelsen, Landbrugsministeriet, Jordbrugsdirektoratet. Jordbrugsdirektoratet gennemfører jordkøbene i overensstemmelse med de nugældende regler i lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m. (Lbg. nr. 61 af 14. februar 1983), ligesom Jordbrugsdirektoratet forestår jordfordelingsopgaverne i overensstemmelse med lov om jordfordeling mellem landejendommene (Lbg. nr. 63 af 14. februar 1983) som fuldt indtægtsdækket virksomhed. Jordopkøbene vil først blive påbegyndt i 1990.

Nettoudgifterne til jordopkøb og jordfordeling skønnes at beløbe sig til 31 mio. kr. (89-priser). Af disse vil 25 mio. kr. blive overført til Jordbrugsdirektoratet til brug for jordopkøb. Skønnet er behæftet med nogen usikkerhed. De resterende 6 mio. kr. må påregnes afholdt til betaling for Jordbrugsdirektoratets administration af jordfordeling samt til udgifter i forbindelse med den matrikulære berigtigelse af de erhvervede ejendomme. Der må påregnes yderligere omkostninger til bl.a. matrikulær berigtigelse af de erhvervede ejendomme efter den 1. januar 1993.

- Gennemførelse af et mindre naturgenopretningsprojekt for det overvejende statsejede areal poldene ved Skjern Å's udløb. Skønnede udgifter: 2,0 mio. kr.
- Undersøgelser og modelberegninger, som har betydning for en vurdering af behovet for en evt. yderligere ændring af slusepraksis ved Hvide Sande. Skønnede udgifter: 3,5 mio. kr.
- Information og administration. Skønnede udgifter: 1,5 mio. kr.

I 1989 forventes afholdt 3 mio. kr. De resterende 35 mio. kr. forventes at fordele sig med 13,4 mio. kr. i 1990, 11,6 mio. kr. i 1991, 7,6 mio. kr. i 1992 og 2,4 mio. kr. i 1993.

I forbindelse hermed vil der blive søgt hjemmel til, at mer- eller mindreforbrug inden for den samlede ramme på 38 mio. kr. kan optages direkte på forslag til tillægsbevillingslov for det pågældende år. De samlede udgifter på 38 mio. kr. til projektet er nettoudgifter. Eventuelle indtægter hidrørende fra videresalg af ejendomme i forbindelse med jordfordelingen vil således fragå i projektets bruttoudgifter, idet indtægterne vil blive indtægtsført under Skov- og Naturstyrelsen.

Miljøministeren nedsætter et lokalt rådgivende udvalg, der er sammensat af repræsentanter for de lokale myndigheder og organisationer samt af repræsentanter for de berørte centrale myndigheder. Udvalget betjenes sekretariatsmæssigt af Skov- og Naturstyrelsen.

Det rådgivende udvalg afgiver inden 1. januar 1993 på baggrund af den mellemliggende udvikling og de i den forbindelse indkomne erfaringer indstilling til ministeren om projektområdets endelige afgrænsning og om tilrettelæggelse og organisering af projektets videre forløb samt projektets finansiering og de statsejede arealers fremtidige anvendelse.

Det skal i den forbindelse endvidere nærmere vurderes, hvorvidt det under indtryk af det samlede projekt vil være hensigtsmæssigt at forbedre den nuværende laksetrappe ved Kodbøl (Kodbøl Styrket).

2. fase omfatter detailprojektering og gennemførelse af de nødvendige anlægsarbejder. Den særlige Skjern Å-arbejdsgruppes flertal indstillede et projekt, hvor 2. fase i justerede 1989-priser må anslås til ca. 77 mio. kr.

Udgifterne til gennemførelse af 2. fase vil afhænge af resultatet af 1. fase og dermed den indstilling, som det rådgivende udvalg vil fremkomme med. Miljøministeriet tager så stilling, således at Finansudvalget kan få forelagt aktstykke for 2. fase.

- c. Forslaget forelægges for Finansudvalget, fordi Skjern Å-projektet er et centralt element i regeringens miljøinvesteringsplan for så vidt angår naturområdet og ønskes igangsat nu.
- d. Projektet er tiltrådt af Landbrugsministeriet.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at igangsætte 1. fase af et større naturgenopretningsprojekt i Skjern Å-dalen, således at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 1989 opføres følgende:

§ 27.35. Skov- og Naturstyrelsen		
01.39.03. Reserver til lovgivning om grøn strategi m.v.		÷ 3.000.000 kr.
01.39.05. Naturforvaltningsprojekter		3.000.000 kr.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

LONE DYBKJÆR

/ Karen Westerbye-Juhl

Til Finansudvalget.